

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENEN İŞİTME ENGELLİ BİREYLER İÇİN İŞARET DİLİ SÖZ VARLIĞI VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF SIGNAL LANGUAGE VOCABULARY DATA FOR HEARING-IMPAIRED INDIVIDUALS LEARNING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Mesut GÜN
Mersin Üniversitesi
Türkçe Eğitimi Bölümü
mesutgun@mersin.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9663-1066

Lokman TANRIKULU
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Alman Dili Eğitimi Bölümü
ltanrikulu@nevsehir.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1862-8176

Aslıhan TÜRK
Konya-Ereğli Müfide Aziz Sayın Halk
Eğitim Merkezi
aslihan.turk42@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4709-457X

ÖZ

Geliş Tarihi:
01.11.2022

Kabul Tarihi:
18.12.2022

Yayın Tarihi:
30.12.2022

Anahtar Kelimeler:
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, İşitme Engelli Bireyler, Türk İşaret Dili, Avrupa Ortak Başvuru Metni, Temel Seviye Söz Varlığı

Keywords
Teaching Turkish as a Foreign, Language Hearing Impaired Individuals, Turkish Sign Language, Common European Framework of Reference, Basic Vocabulary

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılmış çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalar kitap incelemesi, deyimler, atasözleri, dil becerileri, yöntem teknik geliştirmeye yönelik vb. şekilde sıralanabilir. Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenen işitme engelli bireyler için Türk işaret dili söz varlığı verileri incelenmiştir.

Bu alanda öğretilmesi gereken kelimeler temalara ayrılmış, bulgular kısmında tablo haline getirilmiştir. Temalar selamlaşma ifadeleri, renkler, hayvanlar, sayılardan oluşmaktadır. Hedef alınan seviyeler; A1-A2 temel seviyedir. Temalardan sonra verilerin toplandığı kaynaklar değerlendirilmiştir. Daha sonra belirtilen seviyelerde bulunan işitme engelli ve yabancı uyruklu bireylerin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenme aşamasında yeterlilikleri kazanımlar şeklinde incelenmiştir. Bunun için yenilenen, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme kaynağı referans alınmıştır. Nitel araştırma olan çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın sonunda A1-A2 seviyelerde bulunan işitme engelli ve yabancı uyruklu bireylere Türkçeyi yabancı dil olarak öğretirken basit ve günlük ihtiyaçlarını karşılayacak kelimelerin verildiği tespit edilmiştir. Selamlaşma ifadeleri 9 kelime, renkler 11, hayvanlar 43, sayılar 10 olmak üzere toplamda 73 tane söz varlığı mevcuttur. Araştırma süreci tamamlandıktan sonra işaret dili alanında uzman 6 kişiden görüş alınmıştır. Literatür taraması kısmında ifade edildiği gibi bu çalışma niteliğinde alanda yapılan çalışmaların sayısı azdır. Çalışmanın işitme engeli bulunan özel grupların dil öğrenimine yönelik çalışmalara rehber olması temenni edilmektedir.

ABSTRACT

There are various studies in the field of teaching Turkish as a foreign language. These studies include book review, idioms, proverbs, language skills, method and technique development, etc. can be sorted. In this study, Turkish sign language vocabulary data for hearing impaired individuals learning Turkish as a foreign language were examined. The words that need to be taught in this area are divided into themes and tabulated in the findings section. Themes consist of greeting expressions, colors, animals, numbers. Target levels; A1-A2 is the basic level. After the themes, the sources from which the data were collected were evaluated. Then, the proficiency of the hearing impaired and foreign nationals at the specified levels in learning Turkish as a foreign language was examined in the form of gains. For this, reference is made to the renewed Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Evaluation. In the study, which is a qualitative research, document analysis method was used. At the end of the study, it was determined that while teaching Turkish as a foreign language to hearing impaired and foreign nationals at A1-A2 levels, simple words that would meet their daily needs were given. There are 73 vocabulary items in total, 9 of which are greeting expressions, 11 colors, 43 animals, and 10 numbers. After the research process was completed, opinions were received from 6 experts in the field of sign language. As stated in the literature review section, the number of studies in this field is few. It is hoped that the study will guide the studies on language learning of special groups with hearing impairment.

DOI: <https://doi.org/10.30783/neysosbilen.1174082>

Atıf/Citeas: Gün, M., Tanrikulu, L. ve Türk, A. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen işitme engelli bireyler için işaret dili söz varlığı verilerinin değerlendirilmesi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(4), 2290-2302.

Giriş

Türkçe Sözlükte “Dil, insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma.” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2009: s.526). Dil; toplumlar arasında iletişimi sağladığı gibi nesiller arasında da kültür aktarımını sağlayarak kültürün taşıyıcısı konumundadır. Bir ulusun kültürüne, toplumsal bakışına, düşünce yapısına ilişkin ipuçlarını ortaya koyar. Bu şekilde toplumda ortak bir iletişim dili oluşur. Dilin yaşayan ve canlı bir varlık olması onu kullanan topluma bağlıdır.

Tarih boyunca insanlar sosyalleşmenin ve iletişimin bir gereği olarak dile ihtiyaç duymuşlardır. Zaman içerisinde bu iletişimin şekli değişse de toplumdaki zorunluluğu giderek artmıştır. Gerek mağara duvarlarına çizilen resimler gerekse jest, mimikler ya da el, kol hareketleri olsun bir şekilde anlaşmaya ve günlük hayatta yaşamlarını devam ettirmeye çalışmışlardır. Dünya üzerinde insan dışında diğer canlılar bile birbirleri ile anlaşabilmek için içgüdüleriyle hareket ederek iletişim kurma yoluna gitmişlerdir. Bundan dolayı dil; bir toplum için yaşayan, değişen ve zorunlu bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir birey için ise zorunluluk boyutu bir kat daha fazladır. Çeşitli sebeplerle dil öğrenen bireyler 2010 yılından itibaren Türkiye’ye gelmektedir. Bu alana olan ihtiyaç 2010’dan itibaren bir ivme kazanmıştır. İş, kariyer, eğitim, evlilik, sosyal hayatta iletişime geçmek, göç gibi zaruri sebeplerden dolayı dil öğrenimi bir gereksinim haline gelmiştir. Bireylerin dil öğrenmek için Türkiye’ye gelmesi dil öğretiminin nasıl yapılacağı sorununun da beraberinde getirmektedir; çünkü her bireyin dil öğrenme amacı ve kapasitesi farklı özellikler barındırmaktadır.

İlk başlarda Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde dil bilgisi kuralları ön planda iken daha sonraları bireylerin günlük hayatını devam ettirmeye yönelik pratik ve evrensel kelimeleri bilmeleri öne çıkmıştır. Dil öğretiminde temel kaynak olarak Avrupa Ortak Çerçeve Programı üzerinden hareket edilmektedir. Bu kaynakta bulunan temel, orta ve ileri seviyelerin kazanımlarına ve yeterliliklerine göre bir yol izlenmektedir. Zaman içerisinde yenilenen çerçeve programa eklemeler yapılmıştır. Çağın dil gereksinimlerine cevap verebilmesi için tekrar gözden geçirilmiştir. 2021 yılında yayınlanan çerçeve programa işitme engelli ve yabancı uyruklu bireylerin Türkçeyi nasıl öğreneceği ile ilgili yeterlilikler eklenmiştir.

Türkiye’de bulunan işitme engelliler hakkında yapılan çalışmalar diğerlerine göre azdır. Bu bireylerin günlük hayatta iletişime geçmelerini sağlamak için işaret öğretiminin yapılması şarttır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından işaret dilinin bireylerin konuşmalarını tembelleştirdiği düşüncesi ile bütün işaret dili kitapları yasaklanmıştır. Böyle bir kuralın gelmesi bu bireyler için olumsuz bir sonuçtur. Günümüzde ise bu kuralın yerini işaret dili kılavuz kitaplar ve kelime sözlükleri almıştır. Artık resmiyette işitme engelli bireylerin işaret öğretimini destekleyen müfredat ile karşı karşıyayız. İlk başlarda çok az kaynağa sahip olan işitme engelli bireyler için son zamanlarda faydalı eğitim politikaları bulunmaktadır.

Türk işaret dilinin işitme engeli bulunan bireylere yönelik yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanına etkin bir şekilde uyarlanması ve dilimizi öğretmek için engellerin ortadan kalkması gerekmektedir. Evrensel işaretler, duyu organlarına hitap eden alternatif kaynaklar, görsel materyaller, dudak okuma, göz iletişimi, kelimenin gerçek anlamına odaklanma, parmak alfabesi, gösterip yaptırma vb. uygulamalar kullanılarak dil öğretimi sağlanabilir.

Bu çalışmada A1 ve A2 seviyeleri dikkate alınmıştır. İncelenen kelimeler ise selamlaşma ifadeleri, renkler, sayılar ve hayvanlardan oluşan evrensel kelimelerdir. İşitme engelli bireylerin dezavantajlı durumlarını en aza indirebilmek ve Türkçenin sınırsız gücünü ortaya çıkarmak için önemli bir çalışmadır. Bundan sonraki çalışmalara rehber olması ve daha farklı çalışmalara bir kapı açması temenni edilmektedir.

Bu çalışmanın diğer çalışmalardan ayrılan yönü; alanda yapılan çalışmalar içinde ilk defa incelenmesi, yabancı uyruklu ve işitme engelli bireylerin topluma kazandırılması, temel seviyede ve günlük hayatta iletişime geçmelerine yardımcı olması, günlük hayatta kullanılan kelimelerin seçimi için Avrupa Ortak Çerçeve Programı’nın referans alınmasıdır.

İşitme engelli bireyler duyma yeteneklerini az kullandıkları ya da hiç kullanmadıklarından dolayı kelime öğretiminde görsel öğelerin yardımına ihtiyaç duyulmuştur. Bu sayede bu bireylerin bilmeleri gereken kelimeler temalara ve seviyeye uygun şekilde verilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu çalışmada temel seviyede bulunan bireyler olduğu için özellikle evrensel kelimelerin seçimine dikkat edilmiş ve somutlaştırma yoluna gidilmiştir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı yeni bir alan olup bu alanda çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar dört temel dil becerisi, yöntem ve teknik çalışmaları, kitap incelemeleri, kültürel öğelerin aktarımı, alana yönelik

öğretmen ya da öğrenci görüşleri vb. şeklindedir. Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında işitme engelli bireylerin temel seviyede öğrenmesi gereken kelimeleri, kazanımları ve referans kaynaklarını belirlemektir. Bu amaçla aşağıda yer alan alt problemler belirlenip değerlendirilmiştir.

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında işitme engelli bireylerin temel seviyede öğrenmesi gereken kelimeler nelerdir?
2. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında işitme engelli bireylere A1 ve A2 seviyelerde dil öğretimi yapılırken referans alınan temel kaynaklar nelerdir?
3. İşitme engelli bireylerin A1 ve A2 seviyelerde yabancı dil olarak Türk işaret diline dayalı temel kazanımlar nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi modeli kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, veri toplama tekniklerine göre görgül ve belgesel (doküman) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Görgül araştırmalar gözleme dayalı araştırmalardır. Veriler, anket, gözlem ve görüşme gibi araçlar yardımıyla toplanır. Belgesel yani doküman araştırmaları ise kitap, gazete veya rapor gibi yazılı verilerin analizini kapsamaktadır (Büyüköztürk vd., 2017).

Verilerin Toplanması

Araştırmaya konu olan işaret dili verileri Avrupa Ortak Çerçeve Programı kapsamında A1 ve A2 konuşma seviyesi esas alınarak işaret dili sözlüğüne göre kelimeler şeklinde incelenmiştir. İncelenen kelimeler temalara uygun olacak şekilde bölümlere ayrılmış ve tablo şeklinde bulgular kısmında ifade edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın temel problemi olan işitme engelli bireylerin işaret dili üzerinden A1 ve A2 seviyelerde dil öğrenmeleri esas alınarak kelimeler selamlaşma, hayvanlar, renkler ve sayılar gibi bölümlere ayrılmıştır. Bölümler evrensel kelimelerden oluşmaktadır. Bu 4 bölüm bulgular kısmında tablo haline getirilmiş ve tartışma kısmında yapılan benzer/ilgili araştırmalarla karşılaştırılmıştır. Daha sonra Avrupa Ortak Çerçeve Programı ile ilişkilendirilerek A1 ve A2 seviyesi bağlamında analiz edilmiştir. Bu çerçeve program 2021 yılının aralık ayında Milli Eğitim Bakanlığı onayından geçmiştir. Ayrıca çalışmanın temelini oluşturan işaret dili alanında altı adet uzman görüşüne de yer verilmiştir. Bu görüşlerden bazıları şu şekildedir:

- Türk işaret dili eğitici ve tercümanı Özgül ÇETİN KEPÇE'ye göre bu çalışma; işaret dili öğretiminde işaretler kavramlarla, kelimelerle ve nesnelere özdeşleştirilmiştir. Yabancı dil olarak Türk işaret dili öğretiminde kavramların, nesnelere ve kelimelerin yabancı dil karşılıkları dikkate alınmalıdır. Bu çalışma alana ve yabancı dil olarak Türk işaret dili eğitimi çalışmalarına katkı sağlayacaktır. İşaret dili eğitimini destekleyen verilere bir arada ulaşılması açısından yabancılara eğitim veren işaret dili eğitimcilerine kaynak oluşturabilecektir. İşaret dili öğretiminde kullanılması önerilen yöntem ve materyallerin çeşitliliği eğitimlerin etkililiğine destek olabilecek niteliktedir.
- İşitme engelliler ile çalışma fırsatı bulan Türkçe öğretmeni Büşra ATMACA'ya göre; çalışmada yer alan yabancı dil olarak Türk işaret dili öğretimi alana yeni bir soluk getirecek bakış açısı sunmuştur. Gerek içeriğin özgünlüğü gerek konunun sınırlandırılması anlamında işitme engellilerin yabancı dil olarak Türk işaret dilini öğrenmelerine katkı sağlayacaktır. Çalışmada yer alan kelimeler; bahsedilen seviyelerde öğretilen kelimelerle örtüşmekte, kaynakçada yer alan eserler alanda sıklıkla kullanılmaktadır. Bu nedenle çalışmanın, Türk işaret dili eğitimcilerine de bir ışık tutacağı ve işitme engellilerin akademik başarılarını arttırmaya yönelik çalışan eğitimcilerde katkı sağlayacağı söylenebilir.

Bulgular

Birinci Alt Probleme/Amaca İlişkin Bulgular

Bu araştırma incelenirken işitme engelli A1 ve A2 seviye öğrencilere öğretilmesi gereken kelimeler dört tema şeklinde bölümlere ayrılmıştır. Bu bölümde selamlaşma ifadeleri, renkler, hayvanlar ve sayılar temaları bulunmaktadır. Bu temalar tablo şeklinde gösterilerek değerlendirilmiştir. Bu tablolar; A1 ve A2 temel seviyeleri dikkate alınarak Türk İşaret Dili Sözlüğü kaynağına göre oluşturulmuştur. Kelimeler ise Türkçe öğretim setlerinde kullanılan sıralamaya göre hazırlanmıştır.

Tablo 1. Selamlaşma İfadeleri

Elveda	Hoş bulduk	Özür dilemek
Güle güle	Hoş geldiniz	Selam
Günaydın	Merhaba	Teşekkür etmek

Tablo 1’de yenilenen Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme kaynağı kapsamında A1 ve A2 temel seviyede bulunması gereken selamlaşma ifadeleri belirlenmiştir. 9 kelimedenden oluşan bu listeye göre işitme engelli ve yabancı uyruklu bireyler Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenirken temel seviyede bağlama uygun olacak şekilde bir diyalogdaki sıradan ifadeleri anlayabilme yeterliliğine sahiptirler. Bu ifadeler yukarıdaki tabloda görülmektedir. Türkçe öğrenen yabancı bireyler günlük hayatta selamlaşırken kullandığımız kelimelerin ne şekilde ve nerede kullanılması gerektiğini de duruma göre öğrenmektedirler. Tabloda bulunan bazı kelimelerin el işareti aynıdır. İşaret dilinde bir kelimenin birden fazla gösterimi mevcuttur. Bu yüzden kelime hazinesinin zengin olması için bu durum önemlidir. Temel alınan çerçeve program 2021 yılının aralık ayında yayınlanmıştır.

Tablo 2. Sayılar

0 Sıfır	5 Beş
1 Bir	6 Altı
2 İki	7 Yedi
3 Üç	8 Sekiz
4 Dört	9 Dokuz

Tablo 2’de 10 tane sayının öğretildiği görülmektedir. Temel seviyede tek basamaklı sayıların öğretimine ağırlık verilmiştir. İki ve üç basamaklı sayıların öğretimine orta ve ileri düzeylerde yer verilebilir. Kaynak olarak ele alınan çerçeve program ise 2021 yılında yayınlanmıştır.

Tablo 3. Renkler

Beyaz	Mavi	Lacivert	Turuncu
Gri	Mor	Sarı	Yeşil
Kırmızı	Pembe	Siyah	

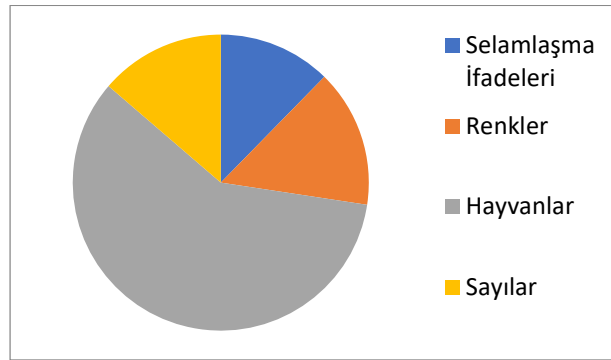
Tablo 3’te yenilenen Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, 2021 yılının aralık ayında yayınlanan Öğretme ve Değerlendirme kaynağı kapsamında A1 ve A2 temel seviyede bulunması gereken renkler listesi yukarıdaki şekilde 11 kelimedenden oluşmaktadır. Bu kaynakta, temel seviyede genellikle evrensel kelimelerin öğretimine ağırlık verilmiştir. İlgili kelimeler birlikte verilen görsellerle beraber işitme engelli ve yabancı uyruklu bireyler renkleri doğru bir şekilde algılayabilme yeterliliğine sahiptir. Söz konusu işaretlerin desteğiyle işitme engelli bireyler yeni bir işaret oluşturabilir ya da bunu diyalog kurduğu diğer bireylere anlatabilir.

Tablo 4. Hayvanlar

Akrep	Fare	Kartal	Eşek
Arı	Fil	Keçi	Karga
At	Fok	Kedi	Sinek
Ayı	Geyik	Kelebek	Solucan
Balık	Hayvan/Kaplan	Kırpi	Tavşan
Boğa	Hindi	Köpek	Tavuk
Böcek	Horoz	Kurbağa	Tavus Kuşu
Civciv	İnek	Kurt	Tilki
Çekirge	Kanguru	Kuş	Timsah
Deve	Kaplumbağa	Domuz	Yengeç
Karıncı	Yılan	Zürafa	

Tablo 4'te yenilenen Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme kaynağı kapsamında A1 ve A2 temel seviyede bulunması gereken hayvanlar temasının kelime listesi yukarıdaki gibi belirlenip sıralanmıştır. Bu çerçevede program 2021 yılında yayınlanmıştır. Bu temada selamlaşma ifadeleri ve renkler temasına göre kelime listesi daha fazladır. Toplam 43 adet öğretilmesi gereken kelime bulunmaktadır. Yine diğer temalarda olduğu gibi listedeki kelimenin anlamını çağrıştıracak bir görsel ve kelimenin anlamını ifade eden el şekli de bulunmaktadır. Bu ikisi eş zamanlı bir şekilde verilerken kelimeler öğretilmeye çalışılabilir. Temel seviyede bulunan işitme engelli ve yabancı uyruklu bireyler hayvanların işaretlerini anlayabilme yeterliliğine sahiptir. Bu şekilde basit yönergeleri, açıklamaları takip edebilirler.

İşitme engelli bireyler temel seviyelerde bu 4 temadan hareketle basit şekilde işaretlenmiş metinleri anlayabilirler. Bir şeyi anlaşılır bir şekilde açıklama yeterliliği onların işaret dili birikimini temsil etmektedir. Temalar aşağıda grafik şeklinde görülmektedir.

Şekil 1. Temaların Analizine Göre Dağılımı

Şekil 1'e göre, hayvanlar temasında öğretilmesi gereken kelimelerin diğer temalara göre daha fazladır. Bu tema; ilgili listenin %59'unu, renkler temasının %15'ini, selamlaşma ifadelerinin %12'sini ve sayılar temasının %14'ünü oluşturmaktadır. Buradan hareketle bu temaların yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında temel seviyeye göre basit düzeyde öğretilmesi gerekmektedir. Örneğin sayılar temasında tek basamaklı sayıların öğretimi esas alınmalıdır. Kolaydan zora gidecek bir kelime öğretimi yapılmalı ve öğretilen kelimeler zamanla kullanılarak tekrar edilmelidir.

İkinci Alt Probleme/Amaca İlişkin Bulgular

Bu çalışmada Türk işaret dili sözlüğü, işaret dili dil bilgisi kitabı, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve araştırma problemiyle ilgili öğrenme, öğretme ve değerlendirme kaynakları incelenmiştir. Türk işaret dili sözlüğü işitme engelli bireyler arasında ortak bir dil oluşturmak amacıyla tasarlanmıştır. Bu sözlükte işitme engelli bireylerin kullandığı yaklaşık 2607 kelime bulunmaktadır. Her kelimedenden sonra bu kelimenin nasıl yapıldığına yönelik açıklaması; el şeklinin, vücut duruşunun detaylı anlatımı bulunmaktadır. Ayrıca kelimenin yanında görsel de kullanılarak kelimeler daha da somutlaştırılmaya çalışılmıştır. Programlar ve Öğretim Materyalleri tarafından hazırlanan bu kaynak işitme engelli bireylerin kelimelerin anlamlarını öğrenmelerini sağlamakta ve bu öğrencilerin bilişsel, dilsel ve kinestetik zekâlarının gelişmesine de yardımcı olmaktadır. Sosyal ortamlarda kullanılan kelimelerin kavramları hatırlama açısından ulaşılabilir olması da bu bireylerin yararına. Fakat alan yazında yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen işitme engelli bireyler için seviyelere göre oluşturulmuş bir kelime listesi bulunmamaktadır. Sadece seviyelere göre verilmesi gereken temalar ve başlıklar belirlenmiştir. Türk işaret dili sözlüğü söz konusu ihtiyacı karşılayan bir kaynak olarak değerlendirilebilir. Bu kaynakta yöresel olarak anlamı değişen kelimelere yer verilmemiş ve Türkiye genelinde standart bir dil oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu çaba; işitme engelliler arasındaki farklı işaretlerin kullanımının da önüne geçebilir.

Türk işaret dili dil bilgisi kitabı; sözlük çalışmasına göre daha geniş kapsamlı bir çalışmadır. Yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen işitme engelli bir birey temel seviyede ise bu kaynaktan faydalanma imkânı düşüktür. Çünkü işaret dilinin de her dil gibi kendine has gramer kuralları vardır. Araştırmanın sınırlılığını oluşturan A1 ve A2 temel seviyelerinde herhangi bir gramer konusu ise bulunmamaktadır. 2015 yılında güncellenen bu kaynak dilbilim uzmanları tarafından düzenlenmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında orta ve ileri seviyelerde başvurulması gereken kaynaklar arasındadır.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme kaynağı güncellenmiş ve bu ölçeklerin içine işitme engelli bireylerin dil öğrenim yeterlilikleri de eklenmiştir. Bu kaynakta yabancı uyruklu ve işitme engelli bireylerin temel, orta ve ileri seviyelerdeki dil öğrenim şekilleri aşama aşama incelenmiştir. Literatür kısmında da değinildiği gibi işaret dili varlığı, sematik doğruluk, toplum dilbilimsel uygunluk ve kültürel repertuar, işaret metni yapısı, ortam ve bakış açıları, dilsel farkındalık ve yorumlama, hazır bulunuşluk ve etki, işleme hızı, işaretleme akıcılığı şeklinde uzmanlar tarafından geniş bir ölçekte hazırlanmıştır. Bu kaynak bu alan açısından yepyeni bir boyut oluşturmaktadır. Özel eğitime ihtiyaç duyan bireylere ve işitme engelli bireylere daha sağlıklı ve verimli dil eğitimi alma olanağı tanımaktadır.

Üçüncü Alt Probleme/Amaca İlişkin Bulgular

Literatür kısmında da bahsedildiği gibi işitme engelli ve yabancı uyruklu bireylerin temel seviyede dil yeterlilikleri ve söz varlığında bulunan kelimeler incelenmiştir. Alımlayıcı ve üretici bireylerin Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni referans alınarak öğretilmesi gereken ve seviyelere göre izlenmesi gereken yollar ifade edilmiştir. Literatür kısmı dışında kaynağın en sonuna eklenen farklı bir ölçek de tespit edilmiştir. Bahsedilen ve sonradan eklenen bu ölçekler Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme kaynağının son kısmından alınmıştır.

Tablo 5. İşaret Dili Birikimi

<i>İşaret Dili Birikimi</i>	
A2+	Bir şeyi anlaşılır şekilde açıklayabilir.

A2	<p>Sınırlı kelime birikimine rağmen basit bir işaretlenmiş metni anlayabilir. Sözcüksel işaretler ile hayvanları belirtebilir.</p> <p>Yeni oluşturulan işaretleri, örneğin kişiler veya renkler için, doğru şekilde uygulayabilir.</p>
A1	<p>Bir diyalogdaki sıradan ifadeleri anlayabilir. (Ör. Selamlamalar veya teşekkürler). Aylar, günler, sayılar ve zamanların sözcüksel işaretlerini anlayabilir.</p> <p>İşaret dilinde selamlaşmayı anlayabilir.</p> <p>Hayvanların sözcükleşmiş işaretlerini anlayabilir.</p> <p>Basit yönergeleri, açıklamaları ve sebep açıklamalarını takip edebilir. Bağlama uygun basit ağızla söyleme kullanabilir.</p>

İşaret dili birikim tablosuna bakıldığında işitme engelli bireylerin günlük hayattaki basit ifadeleri anlamaya yönelik kazanımlar mevcuttur. Bireyin kelime dağarcığı birkaç temayla sınırlıdır. A2 seviyesi biraz daha geniş tutulmuştur. Basit ve soyut kelimelerin yeterlilikleri de bulunmaktadır. Bu seviyeden sonra soyut temaların da öğretilbileceği buradan anlaşılmaktadır. Zamansal ifadelerin basit şekilde kullanımı bir üst seviye için temel oluşturabilir. İşaret dili birikimi tablosuna göre işitme engelli bireylerin işaret öğrenmesi mümkün olmakla birlikte; karşısındaki bireylerle iletişime girmesi de mümkündür. Kelime serveti sınırlı da olsa bu bireyler yukarıda anlatılan söz varlığı ile günlük hayatta iletişim kurabilirler. Örneğin diyaloga girme, selamlaşma, teşekkür etme vb. nezaket ifadelerini kullanma ya da bir başkasını bu ifadeleri kullandığında anlayabilmeleri, işitme engelli ve yabancı uyruklu bireyler için avantaj sayılabilecek bir boyuttur.

Tablo 6. Şematik Doğruluk

Şematik doğruluk
A1 Basit ifadeleri anlayabilir.
Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme kaynağından alınan (D-AOBM, 269) bu tabloda A2 seviyesi bulunmamaktadır. Tabloda temel seviyedeki bireylerin basit ifadeleri anlamaya yönelik kazanımları mevcuttur. Detaylı kazanımlar ise literatür kısmında verilmiştir.

Tablo 7. Ortam ve Bakış Açıları

Ortam ve bakış açıları
A2 Duyguları el-dışı yollarla iletebilir.
Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme kaynağından alınan (D-AOBM, 269) bu tabloda kaynağa eklenen bu ölçekte soyut kelimelerin bu seviyede anlaşılabilirliğini ifade etmektedir. A1 ve A2 temel seviyede bulunan soyut kelime serveti ile orta ya da ileri seviyelerde bulunan soyut kelime serveti birbirinden farklıdır. Bu seviyede önceki şemalarda da ifade edildiği gibi basit olan ve anlaşılabilirliği yüksek olan bir soyutluk mevcuttur. El dışı yollarla yani jest, mimik ya da vücudun konumlanması ile bir kelimenin öğretiminin mümkün olduğu belirtilmiştir. Bu tabloda A1 seviyesinde bir kazanım bulunmamaktadır. Eklenen ölçekte toplum dilbilimsel uygunluk ve kültürel birikim, işaret metni yapısı, dil farkındalığı ve yorumlama, bilgi işleme hızına yönelik kazanımlar mevcut değildir. Basit ifadeleri anlayabilir kazanımından hareketle bir önceki şemada bulunan kazanımları da içine almaktadır. Ayrıca bu tabloda yabancı uyruklu bireyler için hazırlanan eğitim setlerinde tanışma, sayılar, renkler, hayvanlar vb. üniteler bulunmaktadır. Bu çalışmada bulunan kazanımlar da

kitaplarda bulunan müfredat ile uyumludur. Özellikle Milli Eğitim müfredatlarına yeni giren Özel Eğitim İşaret dili kaynaklarında da bu sıraya uygun temalar bulunmaktadır.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk işaret dili verilerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmada Türk işaret dili sözlüğü kullanılarak Avrupa Ortak Başvuru Metni ile ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Bu şekilde bu veriler değerlendirilerek A1 ve A2 seviyesinde bulunan işitme engelli ve yabancı uyruklu bireylerin hangi standartlarda dil öğrenmesi gerektiği belirlenmiştir. Özel eğitime ihtiyaç duyan ve işitme duyusunu diğer bireylere göre normalin dışında kullanan bu bireylerin dil öğrenme şekilleri de muhakkak ki farklı bir yöntem ve tecrübe gerektirmektedir. Gerek yöntem olarak gerek eğiticilerin uzmanlığı konusunda dikkat edilecek hususlar arasındadır. Böyle özel bir grubun dile olan ihtiyacı; normal bireylere göre daha fazladır. İşitme engelli kişilerin hayatını devam ettirmesi, iletişime geçmesi ve dili kullanabilme yeterliliğine bağlıdır. Bu bireylere verilen eğitimlerin bireylerin kullandığı cihaza, işitme seviyesine göre değişkenlik gösterdiği bilindiğinden Türkçenin işitme engelli, görme engelli gibi özel gruplara öğretimi konusunda daha fazla çalışma yapılması Türkçenin sınırsız gücünü ortaya koyması bakımından da oldukça önemlidir.

Alan yazın çalışmaları bu alanda işitme engelli bireylere yönelik çalışmaların az olduğu görülmektedir. Bu çalışmada; işitme engelli bireylere A1 ve A2 seviyelerinde öğretilmesi gereken kelimeler belirlenip temalara ayrılmış ve Avrupa Ortak Çerçeve Programı ile ilişkilendirilmiştir. Ayrılan temalarda selamlaşma ifadelerinden 9 kelime, renklerden 11 kelime, hayvanlar temasından 43 kelime ve sayılar temasından 10 kelime gösterilmiştir. Toplamda 4 temadan 73 adet kelime incelenmiştir. Bu da bulgular kısmında grafik ve tablo şeklinde analiz edilmiştir. Buradan %59 oranla hayvanlar, %12 selamlaşma kelimeleri, %15 renkler ve %14 sayıların olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretilecek kelimelerin genel olarak her ülkede kullanılan evrensel kelimeler olduğu tespit edilmiştir. Temel seviyeye de uygun olmasına dikkat edilmiştir. Örneğin sayıların rakamlar şeklinde olması temel seviyede ele alınmasındandır. İki ve daha fazla basamaktan oluşan sayıların öğretimi üzerinde durulmamıştır.

Çalışmaya referans olan kaynaklar içinde 2607 kelime bulunan Türk işaret dili sözlüğü bulunmaktadır. Bu sözlüğün yenilenmesindeki amaç evrensel kelimeleri bir araya toplamak ve yöresel olarak kullanılan kelimeleri azaltmaktır. Çünkü bölgeden bölgeye değişen kelimelerin kullanımı yabancı uyruklu bireyler için sorun oluşturacaktır. Türk işaret dili kelimelerinin yanında aslında bu kelimelerin kullanıldığı ortamlar da öğretilmektedir. Örneğin; selamlaşma ifadelerinin gün içinde nerede kullanılacağı yenilenen Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer almaktadır.

Csizer ve Kontra (2020)'nin yaptığı "Sağır ve Ağır İşitme Engelli Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenme Özellikler" isimli çalışmasında bu öğrenci grubunun karşılaştığı zorlukların daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla anket ve görüşme tasarlanmıştır. Veriler pilot uygulamaya sahip olan üç Avrupa ülkesinden toplanmaya çalışılmıştır. Bu süreçte bu bireylerin dile karşı motivasyonları, inançları, stratejileri analiz edilmiştir. Sonuç olarak motivasyon ve inançlarına rağmen birtakım sorunlar ile karşı karşıya kalınmıştır. Bu zorlukları aşabilmek amacıyla ulusal işaret dili öğretiminin daha faydalı olacağına, etkili öğrenme ortamlarının oluşturulması gerektiğine, özerk öğrenme yöntemlerine de ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gün ve Türk (2022)'ün yaptığı İşitme Engeli Olan Yabancı Uyruklu Bireylerin İşaret Dili Üzerinden Türkçe Öğrenim Süreci isimli çalışmada bu bireylere dil öğretimi yapılırken takip edilmesi gereken adımlar, yöntemler, karşılaşılan zorluklar incelenmiştir. Çalışmanın sonunda; ilgili alanda kullanılan yöntemlerden sembolleştirme, jest ve mimik kullanma, ağızla söyleme vb. tercih edildiği görülmektedir. Karşılaşılan zorluklar başlığı altında işitme duyusunun doğurduğu olumsuzluklardan bahsedilmiştir. Bu bireylere dil öğretimi yapılırken takip edilmesi gereken adımların da temalara ayrılması gerektiği ifade edilmiştir. Örneğin; meslekler, aile terimleri, coğrafi kelimeler, akrabalık terimleri, duygular, taşıtlar vb. şeklinde anlatılmaktadır.

Sarıkaya ve Uzuner (2013)'in çalışmasında işitme engelli bireylerin yakın çevrelerinde bulunan kişilerin de işaret dili öğrenmesi gerektiği anlatılmıştır. Özellikle bu bireylerin dil eğitim programları, kılavuz kitapları vb. olması gerektiği ifade edilmiştir.

Csizer ve Kontra (2020); Çalıcı, Kamacı ve Aytan (2022)'in yaptığı çalışmalarda ise sağır bireylere dil öğretimi konusunda sorunlar olduğu tespit edilmiş ve yeni çalışmalara ihtiyaç olduğu söylenmiştir. Bu çalışmada da işitme

engelli ve yabancı uyruklu bireylerin dil öğretimi için söz varlığı verileri yeniden incelenmiştir. A1 ve A2 seviyesinde temalara ayrılmaya çalışılmıştır. Özellikle Kurt (2017)'un çalışmasında işitme engelli bireylere eğitim veren öğretmenlerin yeterli eğitime sahip olmaması bu bireyler açısından büyük sorun oluşturmaktadır. Bu çalışmada bu durum üzerinden sahada donanımlı elemanların bulunmadığına işaret edilmiştir.

Bulut, S. (2018)'un "İşitme Engellilere Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Üç Boyutlu Teknolojilerin Yeri" adlı çalışmasında ise görsel ve yazılı materyaller kullanılarak teknoloji destekli araçlar geliştirilmeye çalışılmıştır. Özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin dil öğrenmesinde öğretim ortamlarının görsel materyallerle desteklenmesi gerekmektedir. Bu durum bireylerin hem anadillerinde hem de yabancı dil olarak Türkçenin öğreniminde fayda sağlamaktadır. Bu araştırmanın sonucunda ise kullanılan materyaller bilgiyi somutlaştırmış ve yabancı dil olarak Türkçeyi hızlı, kalıcı öğrenmelerini desteklemiştir. Yapılan çalışmadan sadece işitme engelli bireyler değil görme engelli bireylerin Türkçe öğrenmesinde de yararlanılacağı belirtilmiştir. Üç boyutlu teknoloji yardımıyla oluşturulan materyaller görsel ve basılı olarak ele alınmıştır. Bu şekilde dil öğretiminin dezavantajlı bireyler üzerinde uygulanması daha uygun görülmüştür. Ayrıca geliştirilen bu materyallerin de zamandan tasarruf, istenildiğinde tekrar kullanma, bilgiye kolay ulaşma, içeriği basitleştirme, dikkat çekme, hatırlamayı kolaylaştırma, çoklu öğrenme ortamı sunma, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılama gibi faydaları da bulunmaktadır. Bu çalışmada işitme engellilerin A1 ve A2 dil seviyelerinde oyunlar tasarlanmıştır. Bu oyunlar: tombala, üç boyutlu oyun kartları şeklinde etkinlikler mevcuttur. B1 ve B2 seviyesinde ise adam asmaca ve kelime havuzu oyunu kazanımıyla birlikte verilmiştir. Son olarak C1 ve C2 seviyesinde tabu oyunu üzerinden kelime öğretimi yapılmaya çalışılmıştır. Verilen seviyeler kazanımlar yönünden azdır ve işitme engelli bireylerin Türkçeyi öğrenmelerine yönelik yeterlilikler bulunmamaktadır. Araştırmada sanal yollarla dil öğretimine ağırlık verilmiştir. İşaret dilinin uzmanlar tarafından öğretilmesi sonucuna ulaşılmıştır. Hem eğiticilerin hem de öğretim yönteminin önem taşıdığına değinilmiştir.

Yukarıda sonuçları hakkında bilgi verilen bu çalışmayla ilgili/benzer diğer araştırma sonuçlarıyla bu araştırma sonuçlarının genel olarak örtüştüğü, işitme engelli bireylere yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Öneriler

- ✓ Bu çalışmadan hareketle işitme engelli bireylerin orta ve ileri düzeydeki dil seviyelerinin verileri belirlenebilir.
- ✓ İşitme engelli bireylerden oluşan bir grubun dil öğrenimine yönelik deneysel desende çalışma yapılabilir.
- ✓ İleri düzeydeki dil seviyeleri için Türk işaret dili, Türkçe dilbilgisi kurallarıyla karşılaştırmalı olarak incelenebilir.
- ✓ Normal düzeyde işitme seviyesine sahip sınıflarda eğitim gören işitme engelli bireylerin eğitim programları alan uzmanlarınca tekrar düzenlenebilir.
- ✓ Dil öğretimini desteklemesi açısından işitme engelli bireylere Türkçe öğretiminde dijital kaynaklardan yararlanılabilir.
- ✓ Geliştirilen bu çalışmadan hareketle dil becerilerinin gelişimine yönelik çalışma kâğıtları, ölçme ve değerlendirme uygulamaları alternatif olarak geliştirilebilir.

Kaynakça

- Baki, Y. (2019). Yabancılarla Türkçe öğretimi alanındaki araştırma eğilimleri. *International Journal of Language Academy*, 7(3), 22-41.
- Bulut, S. (2015). Görme engellilere yabancı dil olarak Türkçe öğretimi. *Kesit Akademi Dergisi*, 1(1), 138-173.
- Bulut, S. (2018). İşitme engellilere yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde üç boyutlu teknolojilerin yeri. *Millî Eğitim Dergisi*, 47(218), 21-54.

- Bulut, S., Kanat-Soysal, Ö. ve Gülçiçek, D. (2018). Suriyeli öğrencilerin Türkçe öğretmeni olmak: Suriyeli öğrencilerin eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Uluslararası Türkçe, Edebiyat, Kültür Eğitim Dergisi*, 7(2), 1210-1238.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, EK., Akgün, ÖE., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Csizér, K., & Kontra, EH. (2020). Foreign Language Learning Characteristics of Deaf and Severely Hard-of-Hearing Students. *The Modern Language Journal*, 104(1), 233-249.
- Çiftçi, Ö. ve Coşkun, H. (2017). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmaların farklı değişkenlere göre tasnifi. *International Journal of Languages Education and Teaching*, (17), 205 - 214.
- Deliveli, K. (2020). İşitme engelli öğrencilere sunulan eğitim hizmetlerinin değerlendirilmesine ilişkin nitel bir araştırma. *SDU International Journal of Educational Studies*, 7(1), 26-44.
- Dikyuva, H., Makaroğlu, B., & Arık, E. (2015). *Türk İşaret Dili Dilbilgisi Kitabı*. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Yayınları.
- Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme* (2021) (Avrupa Konseyi).
- Domagala-Zyśk, E., & Kontra, EH. (Eds.) (2016). English as a foreign language for deaf and hardof-hearing persons: *Challenges and strategies*. Cambridge Scholars Publishing.
- Erdem, M. D., Gün, M., Şengül, M. ve Özkan, E. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yazılmış bilimsel makalelerde geçen anahtar sözcüklere ilişkin bir içerik analizi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(41), 213-237.
- Girgin, MC. (2003). *İşitme engelli çocukların eğitimine giriş*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Gün, M., & Türk, A. (2021). İşitme Engeli Olan Yabancı Uyruklu Bireylerin İşaret Dili Üzerinden Türkçe Öğrenim Süreci. *Türk Dil Kurultayı Dergisi*, 1, 839-852.
- Karaca, MF., & Bayır, Ş. (2018). Türk İşaret Dili İncelemesi: İletişim ve Dil Bilgisi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi (UEAD)* 2(2), 35-58.
- Kurt, B. (2017). İşitme engelliler okullarında çalışan Türkçe öğretmenlerinin Türkçe eğitimine ilişkin görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(43), 381-392.
- Massi, SM., Salija, K., & Muhayang, M. (2019). Teacher's beliefs on the use of visual materials in teaching english vocabulary to the deaf students. Erişim adresi: <http://eprints.unm.ac.id/15261/1/article%20jurnal.pdf>.
- Nasir, NAM., Hashim, H., Rashid, SMM., & Yunus, MM. (2021). Exploring the Potential Usage of Mobile Technologies Among the Hearing-Impaired Students in Learning English as a Second Language (ESL). *International Journal of Interactive Mobile Technologies*, 15(19), 48-63.
- Özer, H. ve Turhan Tuna, S. (2020). Yabancılara Türkçe öğretimi konusunda yayımlanmış bilimsel çalışmalar üzerine bir inceleme. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 81-98.
- Sarıkaya, E. & Uzuner, Y. (2013). İşitme engelli çocukların okuma yazma öğrenmelerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - Journal of Qualitative Research in Education*, 1(1), 31-61.
- Tarcan, A. (2004). *Yabancı Dil Öğretim Teknikleri*. Nobel Yayıncılık.
- Tayfun, R. (2009). *Etkili İletişim ve Beden Dili*. Nobel Yayıncılık.
- TDK (2009). *Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tüfekçioğlu, U. (2003). *İşitme, konuşma ve görme sorunları olan çocukların eğitimi*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Türk İşaret Dili Sözlüğü*. (2015). Meb Yayınları.

Uysal, A. (2010). *İşitme engellilerde Türkçe öğretimi, sorunlar, öneriler*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.

Yaman, E. (2007). *Doğru Güzel ve Etkili Konuşma Sanatı Sözlü Anlatım*. Savaş Yayınevi.

Zehsan, U. (2003). Aspects of Türk işaret dili (Turkish Sign Language). *Sign Language and Linguistics*, 6(1), 43-75.

EXTENDED SUMMARY

Teaching Turkish as a Foreign Language is still a new research area and the number of studies is limited. Generally, grammar topics, examining and scanning the source books in the field of Teaching Turkish as a Foreign Language, researching stereotypes, etc. is in the form. In addition, there are studies on cultural transfer and picture analysis. In the study, which is a new source in the field, Turkish sign language vocabulary data has been tried to be examined at A1 and A2 basic levels with reference to the renewed European Common Application Text for Languages: Learning, Teaching and Evaluation resource. It is aimed to guide the hearing impaired and foreign nationals who are in a disadvantaged situation and come to our country for various reasons.

In this study, the document analysis method, one of the qualitative research methods, was used. The research consists of 3 problem situations under the basic problem sentence of "What are the Turkish vocabulary data at A1 and A2 basic levels of foreign nationals and hearing impaired individuals through Turkish sign language?" The words that need to be learned at A1 and A2 basic levels, the referenced resources and the achievements of the language levels are tabulated and expressed in the findings section.

Sign language data, which is the subject of the research, was divided into themes and tried to be examined one by one. The data obtained were divided into 4 themes: greeting expressions, colors, numbers and animals. Within these themes, a total of 73 vocabulary data were identified, including 9 words from greeting expressions, 11 words from colors, 10 words from the theme of numbers, and 43 words from the theme of animals. An individual with hearing impairment and a foreign national will need this number of vocabulary to be able to communicate in daily life.

In order to test the validity of the study, opinions were taken from 6 experts who worked in this field at the end of the study. Experts were selected from among individuals who had the opportunity to work with hearing impaired individuals, knew sign language, worked in special education schools, worked in this field, and taught Turkish as a Foreign Language. According to the opinions of the experts, this study will be a new source on language acquisition of hearing impaired individuals, it is suitable for the specified A1 and A2 basic levels, and it is the first study to expand the boundaries of Turkish. It has been determined by experts that the bibliography used is the sources that should be used in the literature review.

The study is limited to A1 and A2 basic levels, Turkish sign language dictionary, and the European Common Framework Program renewed in 2021. The reason is that few experts have been reached on validity. The scarcity of resources in this area and the limited number of studies are one of the disadvantages of the study. The advocacy of different schools by sign language experts, their disagreement and the collection of sign language resources for a period caused the expert opinions to be limited. Looking at the vocabulary data, the words that hearing-impaired and foreign nationals need in their daily lives have been studied. Universally, greeting expressions, single-digit numbers, objective colors that everyone knows, words on animals were examined. Since it is a basic level, stereotyped expressions such as proverbs and idioms and grammar subjects are not mentioned. The reason for this is that these subjects are not included in the achievements at A1 and A2 levels. In the findings section, it was concluded that the most comprehensive theme consisted of animals, then colors, numbers and the least greeting expressions. While there are a total of 2607 words in the Turkish sign language dictionary from the referenced sources, only 73 were used according to the European Language Portfolio, which was renewed in 2021. It has been determined that the vocabulary of a hearing impaired and foreign national at A1 and A2 basic level is 73. Considering these individuals learning Turkish in Turkey, these resources should be updated and continued. Because the resources to be used during the study are limited, there is a need for such studies in the field of Teaching Turkish as a Foreign Language. In the literature part, a wide scale was prepared by experts in the form of presence of sign language, schematic accuracy, sociolinguistic compatibility and cultural repertoire, sign text structure, environment and perspectives, linguistic awareness and interpretation, readiness and effect, processing speed, signal fluency. It also opens the door for individuals in need of special education to receive language training. There are qualifications of buyers and producers in each title.

As a result, in this study, it was tried to be associated with the European Common Application Text by using the Turkish sign language dictionary. In this way, these data were evaluated and it was examined which standards should be learned by hearing impaired and foreign nationals at A1 and A2 levels. . The language learning styles of these individuals, who need special education and use their sense of hearing outside of the normal, definitely

require a different experience. It is among the issues to be considered both in terms of method and the expertise of the trainers. The language need of such a special group is higher than normal individuals in daily life. His survival and communication depends on his ability to use the language. In particular, it has been determined that the training given varies according to the device used by the individuals and the level of hearing. Teaching Turkish to special groups such as hearing impaired and visually impaired will reveal the unlimited power of this language.

Among the topics discussed are the problems encountered in the training given on this subject, the limited number of studies, the need for more studies, the need to learn from the people close to these individuals, the more important the training of trainers, the need to design materials, etc. focused on. In future studies, studies can be carried out for those who will prepare textbooks, lecturers and researchers.